Playing History

Slave Trade

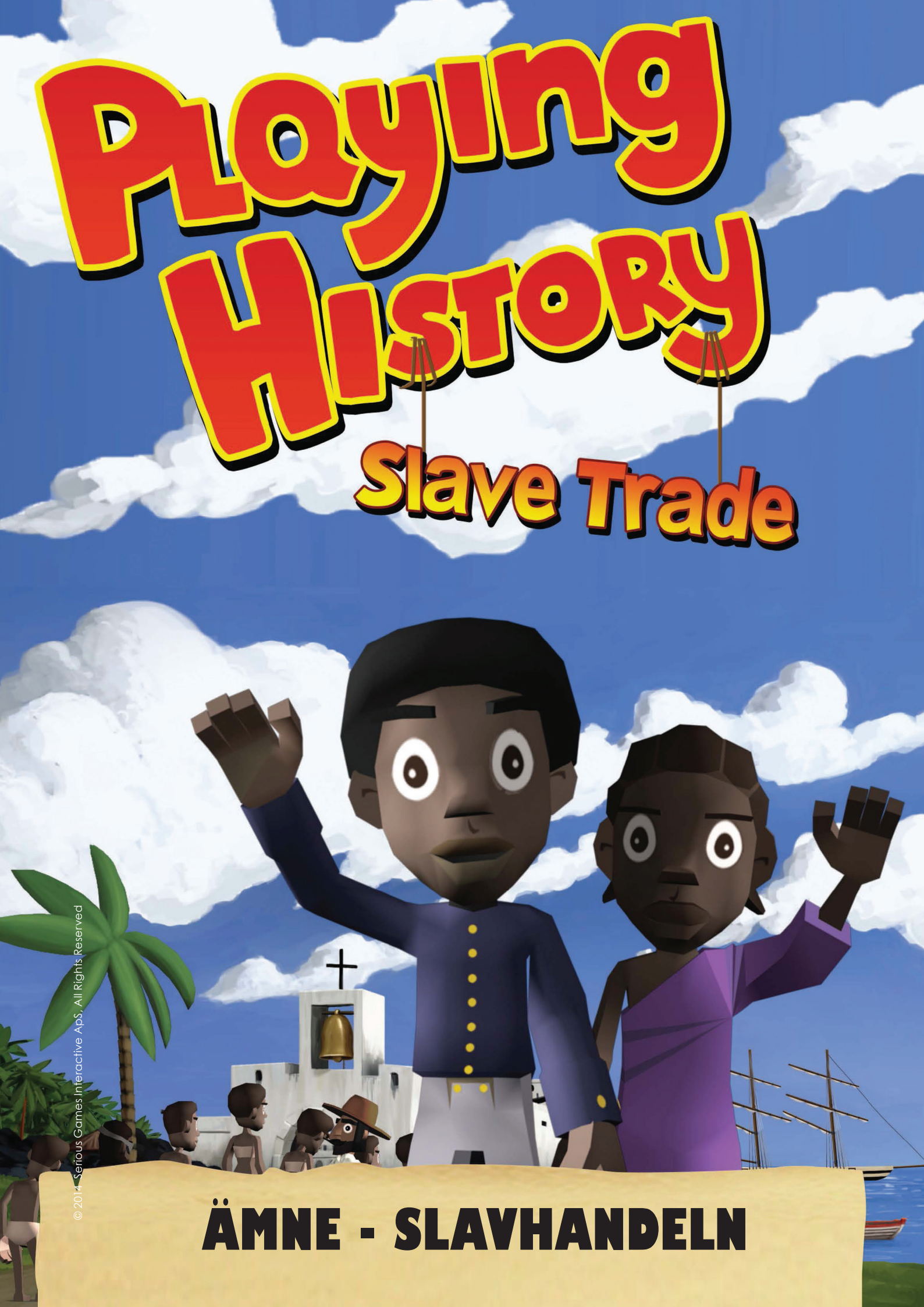

© 2014 Serious Games Interactive ApS. All Rights Reserved

ÄMNE - SLAVHANDELN

© seriousgames.net

INNEHÅLL

Ämne for Slavhandeln **3**
Fakta om slavhandeln 3
Trepartshandel 4
Slavhandeln i Afrika 5
Resan över Atlanten 6
Slavarnas arbete och arbetsförhållanden 6
Effekterna av slavhandeln 6
Avskaffandet av slaveriet 7
Historiska exempel på slaveri 8
Slaveri idag 9
Referenser 9

© seriousgames.net

ÄMNE FOR SLAVHANDELN

HISTORISK ÖVERSIKT ÖVER DEN TRANSATLANTISKA SLAVHANDELN – AFRIKANSKA SLAVAR I AMERIKA

Över en period på 400 år såldes cirka 13 miljoner människor som slavar och transporteras över havet från Afrika till Nord- och Sydamerika. Omkring 11 miljoner överlevde resan som ofta var skadade passagerarna både fysiskt och psykiskt. Handeln med slavar från Afrika i Amerika är en central händelse i världshistorien. Den hade en enorm inverkan på de inblandade samt på historiens förlopp i Amerika, Europa och Afrika.

Fakta om slavhandeln

Det är svårt att beräkna exakt hur många slavar som korsade Atlanten men de flesta historikerna uppskattar att omkring 11 miljoner slavar nådde Amerika. Uppskattningsvis 12 eller 13 miljoner transporterades över Atlanten men 10 - 20 % av dem överlevde inte.

Handeln med afrikanska slavar till europeiska kolonier varade från slutet av 1400-talet till slutet av 1800-talet och nådde en topp under 1700-talet då cirka 6 miljoner slavar korsade Atlanten. Att hämta nya slavar var nödvändigt eftersom slavpopulationen inte förökade sig tillräckligt snabbt på grund av de hårda levnads- och arbetsvillkoren för slavarna (förutom slavar i vissa av de södra delarna av USA). Tabellen nedan visar antalet slavar som transporterades från Afrika till Amerika mellan 1500 och 1875.

Den ljusblå färgen representerar slavar som bordade fartyg men som avled under resan och den blå representerar de slavar som fortfarande levde när de nådde Amerika.

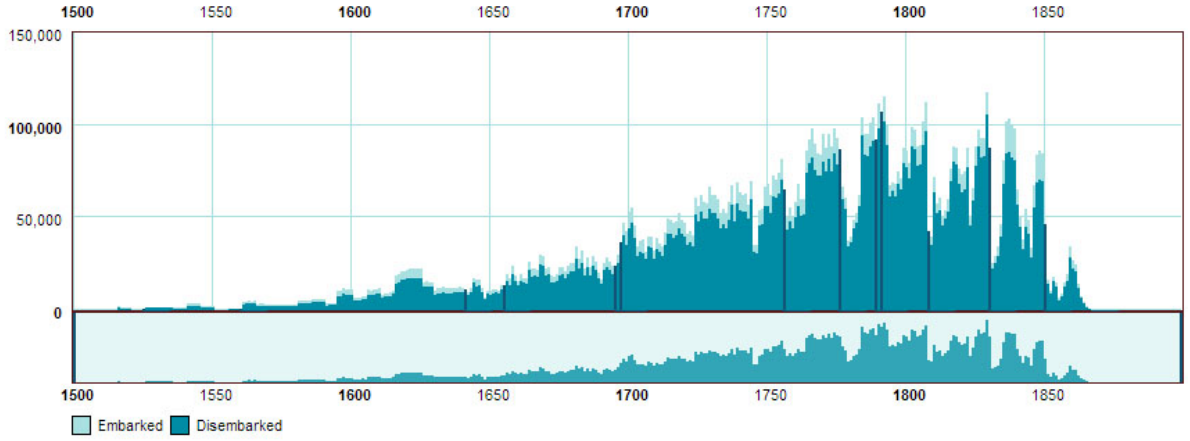

www.slavevoyages.org

Trepartshandel

Handeln med afrikanska slavar var en del av den så kallade trepartshandeln: Fartyg seglade från Europa lastade med varor som skulle bytas mot slavar - varor som var mycket efterfrågade i Afrika, såsom vapen, ammunition, sprit, tyg, kläder och fabrikstillverkade produkter. Fartygen styrde sedan mot Amerika lastade med slavar. På resan tillbaka till Europa från kolonierna var fartygen lastade med produkter från koloniplantage eller gruvor: socker, ris, bomull, tobak, guld och silver. Den farled som skisseras var alltså en triangel mellan Europa, Afrika och Amerika.

Denna väg utnyttjade också de oceaniska strömmarna, årstidernas växlingar och den rådande vindriktningen på Atlanten; på resan från Afrika till Amerika bars fartygen längs ekvatorialströmmen som löper längs ekvatorn från Afrika till Amerika, och Golfströmmen hjälpte till att bära fartygen från Centralamerika och tillbaka till Europa över norra Atlanten. Hela resan tog ungefär ett år.

Portugisiska upptäcktsresande var de första att nå Västafrikas kust men spanjorerna var de första att köpa slavar i Afrika och transportera dem till sina amerikanska kolonier. Andra länder som Frankrike, Storbritannien, Danmark och Holland började också handla med slavar. Eftersom Storbritannien utvecklade sin flotta och etablerade kolonier i Amerika blev de en dominerande slavhandelsnation.

Karta över triangelhandeln

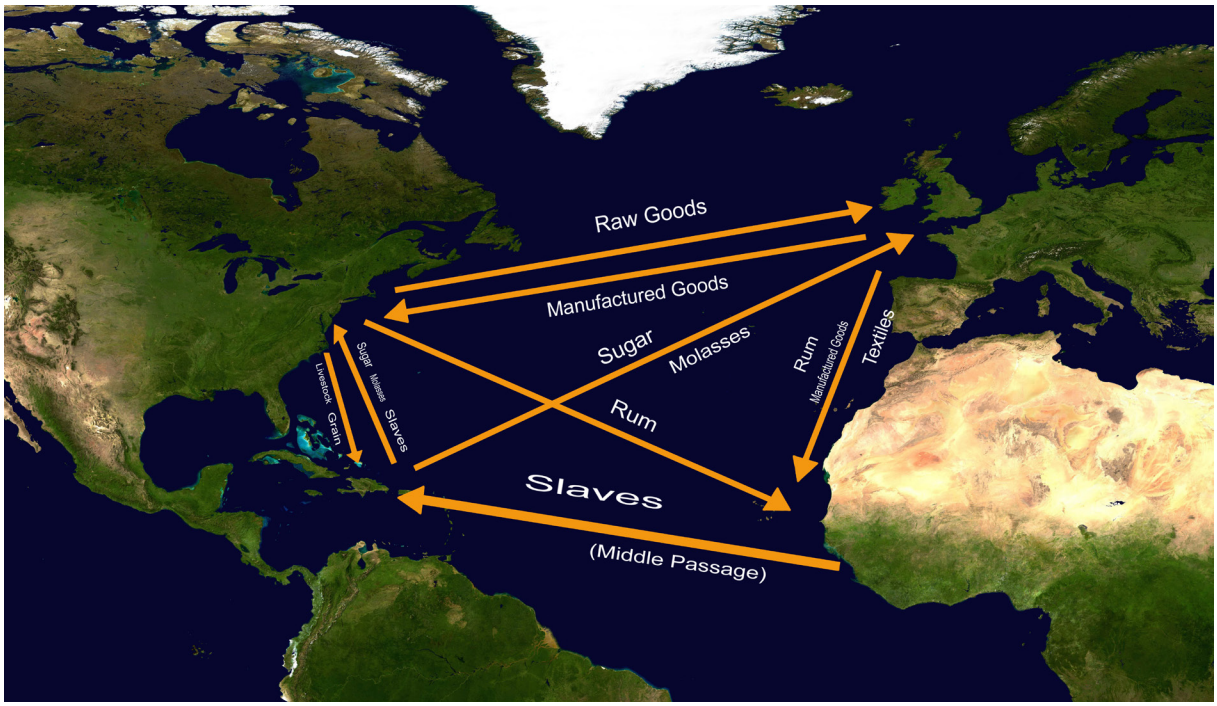

http://commons.wikimedia.org/

© seriousgames.net

Slavhandeln i Afrika

När européerna började köpa slavar i Afrika pågick slavhandeln redan där. I norra Afrika fanns slavhandeln så tidigt som 600-talet. Söder om Sahara pågick slavhandel också men det är oklart hur länge det hade förekommit. Slavarna köptes i Central- och Västafrika. Ofta behövde europeiska slavhandlare erbjuda gåvor till den lokala kungen eller hövdingen för att få tillstånd att bygga ett fort och köpa slavar.

De människor som blev slavar var ofta krigsfångar, folk som inte kunde betala av en stor skuld eller människor som drabbats av svält eller fattigdom. Andra fångades och förslavades på räder inåt landet där en stam kunde attackera en annan. Faktum är att vissa slavar som såldes av afrikanerna var köpta i Nordafrika. Européerna var dock inte de enda som ville ha slavar; afrikanska kungar och mäktiga hövdingar höll också slavar som arbetare på fälten och som tjänstefolk vid sina hov. De europeiska slavhandlarnas afrikanska kompanjoner fick tag i slavar och sålde dem vid de kustnära befästningar som byggdes av européerna.

Västafrikanerna hamnade så småningom i en ond cirkel: De var tvungna att fånga slavar som de kunde sälja mot europeiska vapen så att de kunde behålla sin makt mot andra stammar som också handlade med vapen och ammunition från de europeiska slavhandlarna.

De gula områdena på kartan över Afrika anger var slavarna kom ifrån

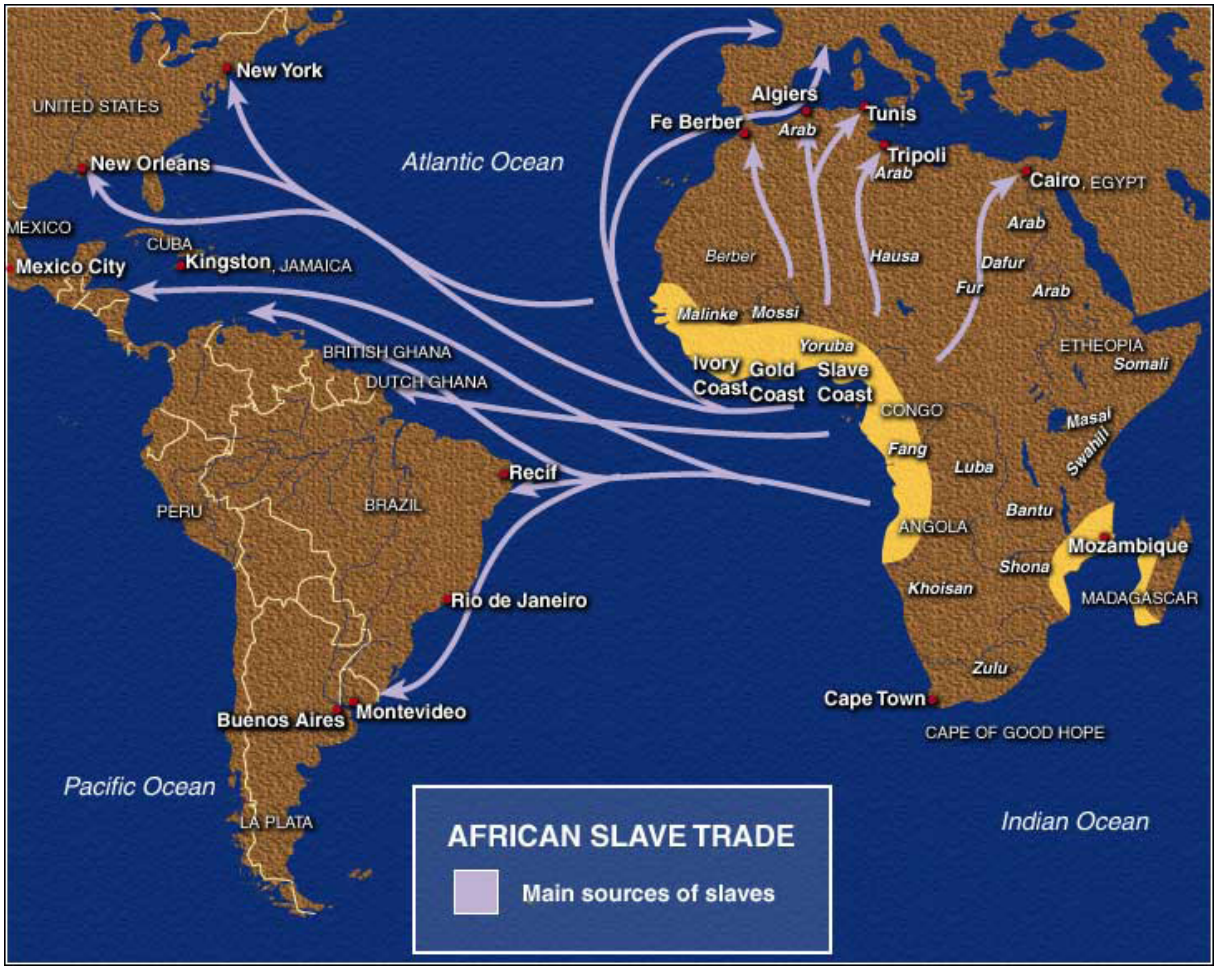

colonialdiseasedigitaltextbook.wikispaces.com

Resan över Atlanten

Resan över Atlanten tog oftast mellan två och fem månader och det var mycket svårt för slavarna. De var placerade mycket nära varandra för att göra plats för så många som möjligt. Många insjuknade under resan och mellan 10 och 20 procent överlevde den inte. Om besättningen hade ont om mat eller vatten kastade de slavar överbord. Européerna på fartygen var alltid rädda att slavarna skulle revoltera. Manliga slavar kedjades därför ihop i par och om de fick gå upp på däck för att få lite frisk luft var det alltid i små grupper. Då och då hoppade slavarna överbord på egen hand för att få ett slut på sitt lidande.

Slavarnas arbete och arbetsförhållanden

70 procent av slavarna i de europeiska kolonierna i Amerika producerade socker på sockerrörsplantagen. Resten arbetade på andra odlingar (kaffe, bomull eller tobak) eller i guld- och silvergruvor.

> *Slavägarna levde i ständig skräck för slavuppror. För att avskräcka slavarna från att försöka fly eller revoltera straffades de hårt även för små brott.*

Det var mycket svårt för slavar att fly från slaveriet. De kunde försöka springa iväg men det var mycket svårt och straffades hårt. De kunde köpa sin egen frihet men det var praktiskt taget omöjligt för dem att spara ihop tillräckligt med pengar. På de flesta plantagen fick slavar odla en liten bit mark för att försörja sig och sina familjer. Slavarna fick behålla de pengar de tjänade på att sälja produkterna från den. Men om en slav hyrdes ut betalades lönen till hans eller hennes ägare. Det var självklart mycket hårt både fysiskt och psykiskt att bli förslavad och att behöva leva som slav. Att dras bort från sin invanda miljö i Afrika och transporteras till Amerika var en enorm förändring för dem, och deras arbetsliv var farligt utan några utsikter till förbättring eller befrielse.

Effekterna av slavhandeln

Slavhandeln har haft en enorm betydelse för Europas, Afrikas och Amerikas utveckling och är delvis ansvarig för de tekniska och finansiella obalanserna mellan de tre kontinenterna. Vissa historiker tror att den otillräckliga utvecklingen av afrikansk industri och levnadsstandard till stor del beror på slavhandeln. De hävdar att det inte fanns någon större skillnad mellan nivåerna på social och teknisk utveckling i Afrika och Europa under 1600-talet.

Den största skillnaden var att skeppsbyggnadstekniken var mer avancerad i Europa. Befolkningen i Europa och Amerika växte snabbt under slavhandelns århundraden medan befolkningen i Afrika nästan stagnerade. Det ekonomiska överskott som skapades av slaveriet finansierade delvis de industriella revolutionerna i Europa och Amerika.

Uppfinnandet och utvecklingen av ångmotorn (av James Watt) sponsrades av karibiska plantageägare. Förutom att befolkningstömningen främst bland unga, friska män ledde jakten på slavar också till att flera afrikanska kungadömen raserades. Till exempel förstördes kungariket Kongo på grund av krig mellan ett antal stammar från olika regioner. Slavhandeln bidrog till att bryta ner den sociala ordningen i de afrikanska samhällena.

© seriousgames.net

Effekterna av afrikansk kultur på amerikansk kultur

Det var svårt för slavarna att ha kvar eller utöva sin egen kultur i Amerika, delvis på grund av deras hårda fysiska och psykiska levnadsvillkor och delvis för att de blandades med slavar från andra etniska grupper än den egna. Detta gjorde det svårt att odla en kulturell känsla av gemenskap som slavarna kände inom sina enskilda folkgrupper.

Trots detta har ett antal amerikanska kulturella inslag sina rötter i afrikanska slavars kulturer, bland dem språk (den så kallade kreolskan som blandar engelska och afrikanska språk), matlagning (t.ex. barbequesås), religion (voodoo), musik (jazz), jordbruksmetoder, kläder etc.

Rasism

I Latinamerika och Västindien var negativa rasistiska stereotyper bundna till slavar. Slavarna var främst svarta afrikaner. I många stater var det förbjudet att lära slavar att läsa eller skriva. Likaså var det förbjudet för slavar att resa fritt, bära vapen och rösta i val. Dessa begränsningar tillämpades ursprungligen bara på slavar men har senare utvidgats till alla svarta människor, även efter att slaveriet avskaffades. Under 1800-talet ledde slaveriet och den sämre sociala statusen hos svarta människor till en allmän uppfattning om svarta människor som en lägre stående ras. Svarta människor betraktades till exempel som mindre intelligenta än vita.

Avskaffandet av slaveriet

På vissa ställen avskaffades slavhandeln först och slaveriet först senare (dvs. man behöll slavar man redan hade köpt). I andra länder avskaffades slaveriet i alla dess former samtidigt. Vermont var den första amerikanska delstaten att avskaffa slaveriet 1777. Massachusetts följde år 1783. Virginia var den första amerikanska delstaten att förbjuda handel med slavar - 1778 förbjöd de import av slavar till försäljning. Danmark var det första landet i Europa att avskaffa slavhandeln 1792 även om det inte trädde i kraft förrän 1803. Storbritannien var det första slavhandelslandet som förbjöd slavhandeln (1807) medan USA inte förbjöd import av slavar förrän 1808.

Avskaffandet av slaveriet i sig (och inte bara handeln med slavar) i de europeiska kolonierna i Amerika skedde under de följande åren: 1833 i de brittiska kolonierna, 1865 i USA och 1888 i Brasilien och på Kuba.

Det fanns flera skäl till att slaveriet avskaffades.

För det första hade politiska och människorättsliga rörelser uppstått som arbetade för att avskaffa slaveriet. Några publicerade artiklar eller lobbade politiker och regeringar. Dessutom fanns också ett stort motstånd från slavarna själva och från afrikanska ledare.

På Haiti (Saint-Domingue på den tiden) lyckades slavarna driva bort fransmännen och en svart republik grundades 1791 som varade till 1804.

Strömningar inom filosofin och nya politiska ideologier spelade också en roll i förändringen av människors attityder. Naturlagsfilosoferna under upplysningen ansåg att det var moraliskt fel för en person att hålla en annan person som slav. Idéerna från upplysningstiden fann sin väg in i de politiska rörelserna som ville avskaffa slaveriet.

En tredje anledning till varför slaveriet avskaffades vid den här tidpunkten var förskjutningen av den ekonomiska tyngdpunkten från odlingar i södra USA till industriföretag i de norra delstaterna och Storbritannien. Det förde med sig prestige och politisk såväl som ekonomisk makt.

> *De två länder som tillät slaveriet längst, Kuba och Brasilien, var både icke-industrialiserade länder.*

Fast det hade förbjudits fortsatte slavhandeln och slavtransporterna ända fram till slutet av 1800-talet. Många brittiska fartyg användes för att försöka förhindra transporter av slavar över Atlanten under den här perioden. Men slavtransporterna slutade inte helt förrän slaveriet avskaffades i Amerika.

Historiska exempel på slaveri

De afrikanska slavarna i Amerika är ingalunda det enda exemplet på slaveri i världshistorien. Slaveriet brukade vara utbrett och människor som tvingar andra människor arbeta för dem - livegna, det vill säga människor som inte är fria och inte har samma rättigheter som sina herrar, har förekommit i många kulturer genom hela världshistorien.

Man hade till exempel slavar i antikens Grekland, i romarriket och i Kina, men också i Japan, Korea och Indien där slavar utgjorde upp emot 10 till 15 % av befolkningen under 1800-talet. I vikingatidas Europa var slaveriet utbrett i Skandinavien och Storbritannien, där slavar (eller trälar) beräknas ha utgjort upp till 10 % av befolkningen. I de islamiska länderna i Nordafrika och Mellanöstern var slaveri vanligt från och med ca 600-900 f.v.t. och senare under 1600- och 1700-talet. Det finns kända exempel på fall där slavar har utgjort så mycket som 50 till 75 % av en befolkning.

Även om slaveriet är en så vanlig företeelse i så många kulturer har livet för slavarna skilt sig mycket från land till land. I många slavsamhällen, till exempel i Nordafrika och de arabiska länderna var slavar en del av samhället och hushållen och mer jämställda med sina herrar än i Amerika. I det ottomanska imperiet var slavar till exempel kända för att uppnå mycket hög status och tjänstgjorde som generaler eller till och med storvisirer. Däremot var slavar i Amerika tvungna att generera en vinst och i praktiken fungera som maskiner, vilket begränsade deras möjligheter till socialt avancemang. I Amerika blev slavarna en separat gemenskap med mycket låg social status.

© seriousgames.net

Slaveri idag

Slaveri existerar idag även om nutida slaveri är något annorlunda än ordets vanliga innebörd. Moderna slavar hålls inte under sträng vakt, straffas inte regelbundet eller tvingas att arbeta på plantage men många av dem lever ett liv med lite frihet och inga rättigheter och tvingas utföra ett mycket hårt arbete.

> *Enligt Wikipedia finns mellan 12 och 27 miljoner förslavade människor. Många är skuldslavar, ett fenomen som är vanligt i södra Asien i synnerhet, men också i Sydamerika. Ibland går skulden och skuldslaveriet även i arv från generation till generation. Människohandel, det vill säga människor som säljs till prostitution, är också en form av slaveri.*

Referenser

Internet:
www.slavevoayages.org

Böcker:
- Gad Heuman and Trevor Burnard, The Routledge History of Slavery, Routledge, London/New York, 2011
- John Thornton, Africa and Africans in the Making of the Atlantic World 1400 – 1800, Cambridge University Press, 1998
- Jane Samson, Race and Empire, Seminar Studies in History, Pearson Education Limited, 2004

© 2014 SERIOUS GAMES INTERACTIVE APS
ALL RIGHTS RESERVED